

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 10, wrzesień 2013 00:00

Jarosław Komża

Odłony: 1013

Załącznikiem do konsultowanego projektu Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, o którym piszemy w osobnym artykule, jest raport "Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów w obszarach objętych Programem". Zawiera on wyniki badań potencjału administracyjnego instytucji wdrażających fundusze europejskie w Polsce oraz ich beneficjentów w latach 2007-2013 oraz diagnozę systemu promocji i informacji o funduszach w Polsce w mijającym okresie.

Ze względu na to, iż opracowanie w części dotyczy naszego środowiska, a przedstawione informacje pochodzą z badań, przytoczmy niektóre z nich. Przypomnijmy, że samorzady nie mogły być bezpośrednimi beneficjentami POPT. Na szczęście zmieniło się to pod koniec bieżącego okresu. MRR ogłosiło konkursy dotyczące wsparcia zarządzania usługami oraz badań i strategii dla obszarów funkcjonalnych.

Oplacane etaty w administracji rządowej

Na początku kilka danych o administracji rządowej, w kontekście jej wsparcia z programu Pomoc Techniczna w latach 2007-2013. Na koniec drugiego półrocza 2012 r. ze środków pomocy technicznej dofinansowane było 9 796 etatów oraz wynagrodzenia 11 289 osób. Jak piszą autorzy, udało się podnieść i w miarę możliwości ujednoczyć system wynagrodzeń w całym systemie wdrażania NSRO, czego rezultatem było zmniejszenie się poziomu rotacji oraz zwiększenie zatrudnienia niezbędnego do sprawnego działania instytucji. W samym tylko MRR stosunek pracowników odchodzących z pracy w ministerstwie do ogółu zatrudnionych w urzędzie kształtował się w 2006 r. na poziomie 12 proc., natomiast w 2012 r. wynosił już tylko 6,96 proc. W skali całego systemu instytucjonalnego NSRO kadra z doświadczeniem zawodowym związanym z programowaniem, zarządzaniem i wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności powyżej czterech lat stanowiła najliczniejszą grupę tj. 56 proc. wszystkich zatrudnionych. Osoby bez doświadczenia zawodowego stanowiły 17 proc. osób, które zostały zatrudnione w instytucjach NSRO w I półroczu 2012 r.

A co o nas?

Jak czytamy w raporcie, JST należą do kluczowej grupy beneficjentów funduszy europejskich. Stanowią od jednej trzeciej ogółu beneficjentów (POKL, POIiŚ), przez 40 proc. w POROW do aż 60 proc. średnio w ramach RPO. Tylko w przypadku POIG stanowią niespełna 5 proc., co wynika z charakteru programu.

Badania wskazują na duże zróżnicowanie gmin w poziomie absorpcji środków UE. Poza liderami, do których zaliczają się przeważnie duże miasta, zidentyfikowano znaczną liczbę gmin które były w stanie zrealizować jedynie niewielką liczbę projektów lub nie zrealizowały ich wcale (tych ostatnich było aż 500). Mimo ogólnej poprawy stopnia przygotowania samorządów do korzystania ze funduszy europejskich, widocznej w latach 2007-2012, prowadzone badania i analizy wciąż wskazują na szereg barier utrudniających skuteczne aplikowanie o środki.

Na co narzekamy?

Wskazane w badaniu problemy JST w trakcie realizacji projektów to przede wszystkim:

- niejasne i zmieniające się procedury,
- niestabilne interpretacje oraz "nadgorliwość" kontrolerów skupiających się na formalnych drobiazgach,

- długie oczekiwanie na rozpatrzenie wniosku o płatność,
- konieczność podpisywania się pod umowami, zakładającymi możliwość zmiany zasad w trakcie realizacji projektu – co oznacza, że w momencie zawierania umowy beneficjent przyjmuje niewiadome warunki;
- długie oczekiwanie na interpretację przepisów/wytycznych już w trakcie realizacji projektów,
- trudność w osiągnięciu założonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników.

Co ciekawe, z badań wynika, że samorządy relatywnie rzadziej, niż inni beneficjenci, wskazywali na trudności w stosowaniu PZP i związane z tym pośrednio problemy z wykonawcami i dostawcami usług. Autorzy dokumentu wnioskują z tego, że JST mają lepiej przygotowane i doświadczone zespoły odpowiadające za zamówienia publiczne.

Czego potrzebujemy?

Obszarem wymagającym szczególnego wsparcia jest przygotowanie i realizacja inwestycji, jako dziedzina wymagająca fachowej wiedzy i dobrej orientacji w przepisach prawa. Z badań wynika, że beneficjenci oczekują w tym zakresie konkretnego wsparcia, w szczególności w postaci praktycznej wiedzy (dobre praktyki i doświadczenia innych, przykłady najczęściej popełnianych błędów) przekazywanej w formie szkoleń, doradztwa, konsultacji, wymiany doświadczeń. Powyższe wsparcie potrzebne jest zarówno beneficjentom przygotowującym projekty samodzielnie, jak i tym zlecającym ich przygotowanie na zewnątrz (tu szczególne znaczenie ma prawidłowe przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia i odbiór wykonanej pracy). Jak czytamy w raporcie, dokumentem zlecanym najczęściej do przygotowania na zewnątrz jest studium wykonalności, uważane za najtrudniejszą część projektu. Dlatego na szkolenia z przygotowania studium wykonalności zgłaszano największe zapotrzebowanie na początku wdrażania perspektywy finansowej 2007-2013.

Jakiego wsparcia oczekujemy?

Na pytanie, jakiego rodzaju wsparcie beneficjenci chcieliby otrzymywać, trzech na czterech chciałoby skorzystać z doradztwa, a dwóch na trzech ze szkoleń. Zarówno doradztwo, jak i szkolenia nadal najbardziej potrzebne są w obszarze prawa zamówień publicznych, głównie na etapie przygotowania SIWZ i wyboru wykonawcy, zabezpieczenia interesów zamawiającego (w tym w szczególności własności praw autorskich i praw od nich zależnych), ale także zachowaniu zasady konkurencyjności i równego traktowania przy postępowaniach przetargowych. Beneficjenci zwrócili uwagę na wciąż niedostateczną wiedzę w zakresie procesu inwestycyjnego, przygotowania, prowadzenia i zakończenia robót. Poproszeni o wskazanie obszarów tematycznych, które powinny być wsparte ze środków pomocy technicznej, beneficjenci wskazali przede wszystkim prawo zamówień publicznych. Ponadto prawie połowa wskazała na instrumenty inżynierii finansowej oraz partnerstwo publiczno-prywatne. Jeden na trzech wymienił polityki horyzontalne UE (tj. zrównoważony rozwój, społeczeństwo informacyjne, równe szanse) oraz wsparcie realizacji warunkowości ex-ante.

Źródło: materiał dla KWRiST